

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО РЯТУВАЛЬНИКА

Мозоль Д.Б., Гангур Т.П.

Придатко О.В., Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
старший викладач кафедри експлуатації транспортних засобів та
пожежно-рятувальної техніки

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Основні методики та концепції, які використовуються в світовій практиці з метою покращення якості підготовки рятувальників, спрямовані на відпрацювання тактичних навиків та удосконалення процесу прийняття проектних рішень успішної ліквідації пожеж. Зокрема, в науковій роботі [1], яка виконана у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, розглядається методологія удосконалення процесу прийняття проектних рішень засобами комп'ютерного тренажера з динамічним сценарієм.

Аналогічний проект реалізований в Головній школі пожежної служби м.Варшава, Республіки Польща. Відмінністю від попереднього тренажера є принцип одночасного відпрацювання вправи в складі відділення з п'яти чоловік та використанням інтерактивного стимулятора (рис. 1).

Ідентичний за призначенням інтерактивний симулятор, у якому закладені усі напрямки діяльності рятувальних служб розроблений компанією Flame-Sim (Сполучені Штати Америки) [2] (рис. 2).

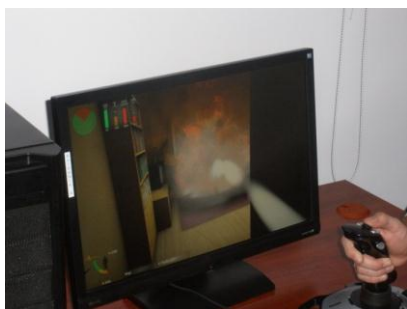

Рисунок 1 – Симулятор відпрацювання тактичних навиків (Респ. Польща)

Рисунок 2 – Симулятор Flame-Sim (Сполучені Штати Америки)

Рисунок 3 – Симулятор відпрацювання тактичних навиків (Респ. Білорусь)

В Командно-інженерному інституті МНС Республіки Білорусь також створений та функціонує комплекс підготовки керівників гасіння пожеж [3]. Але недоліком його є

дотримання чіткої послідовності виконання операцій та відсутність динамічного сценарію його розвитку (рис. 3).

Одними із небагатьох організацій, які займаються розробкою тренажерів оволодіння практичними навиками роботи з рятувальним обладнанням є фірма "Проект сервіс" (Росія) та науково-виробниче підприємство "Метекол" (м.Ніжин Чернігівської обл.). Перша з оглянутих організацій ініціювала розроблення тренажера для оволодіння практичними навиками роботи з пожежною автодрабиною, а на вітчизняному підприємстві "Метекол" розробляється низка різноманітних тренажерів спрямованих на формування професійної компетенції роботи з технічними засобами оборонного призначення. На замовлення цивільних навчальних закладів, підприємством розробляються тренажери для набуття навиків керування транспортними засобами (автомобілі, потяги метрополітену, залізничні локомотиви, трактори, автомобільні крани тощо).

Зважаючи на вітчизняний та світовий досвід у створенні сучасних інтерактивних комплексів із підготовки рятувальників можна зробити висновок, що в процесі практичних відпрацювань з їх допомогою нівелюється можливість одержання безпосередніх навиків роботи з технічними засобами порятунку. Інакше кажучи фахівець знатиме "що потрібно робити", проте не орієнтуватиметься "як робити". Саме тому виникає необхідність інтеграції у подібні програмні комплекси можливості інтерактивної роботи із технічними засобами порятунку або створення інтерактивних тренажерів, лабораторних робіт та плакатів з метою послідовного застосування.

Висновки: Беручи до уваги невирішені раніше частини окресленої проблематики перед нами поставлене завдання – розроблення засобів інноваційної технології підготовки сучасних рятувальників та дослідження їх ефективності в процесі вивчення спеціальних технічних дисциплін, що на даний момент знаходиться на стадії реалізації та буде висвітлено в наступних працях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рак Ю. П. Удосконалення процесу прийняття проектних рішень для ліквідації пожежі засобами комп'ютерного тренажера / Рак Ю. П., Зачко О. Б. // Пожежна безпека : зб. наук. праць. Львів : ЛДУ БЖД, 2011. – №19. – С.124-130.
2. Департамент навчання та моделювання програмного забезпечення з гасіння пожеж США [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.flame-sim.com>.
3. Штайн Б. В. 3-D тренажер як проект підготовки рятувальника-пожежника / Б. В. Штайн, В. Б. Лоїк, В. С. Дубасюк // Вісник ЛДУБЖД : зб. наук. пр. – Львів : ЛДУБЖД, 2013. – № 7. – С. 147-154.